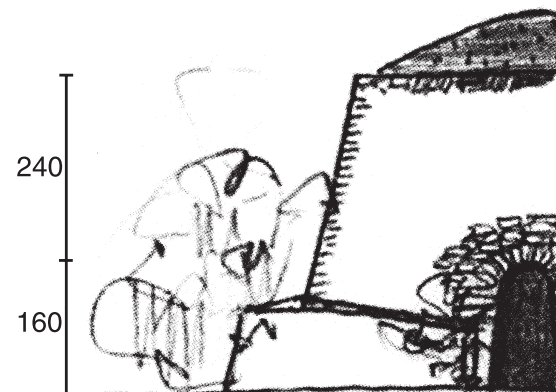
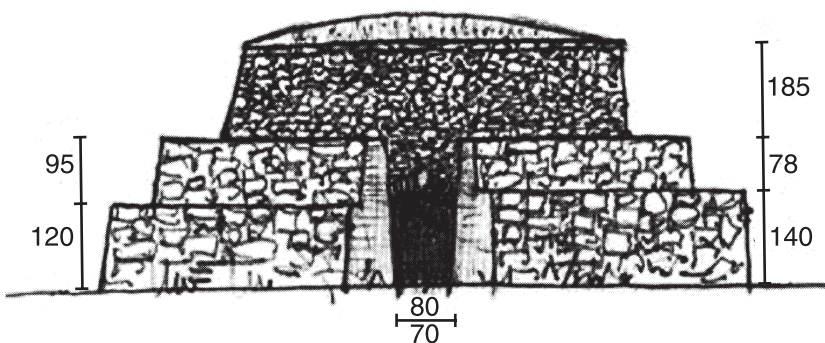
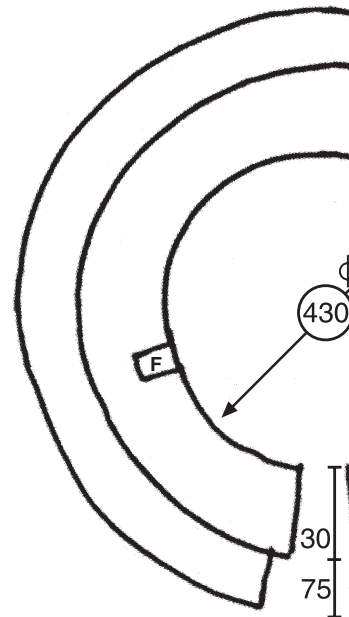
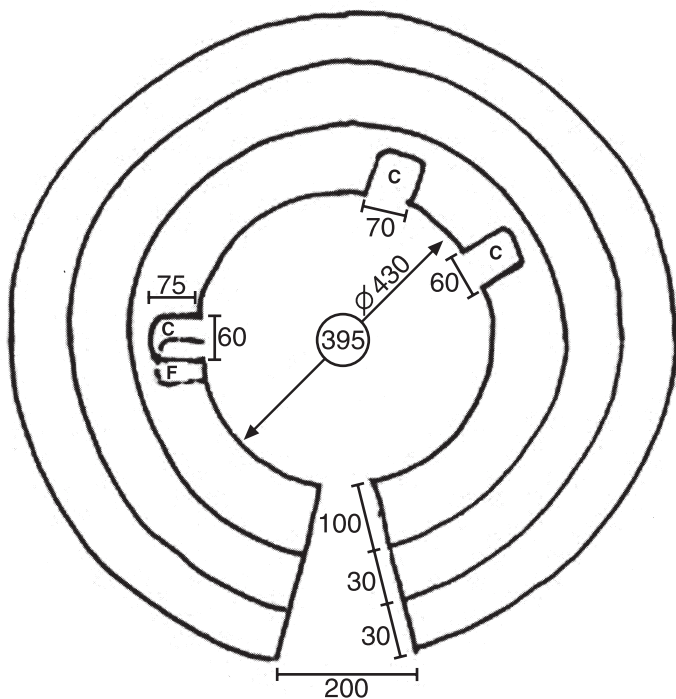

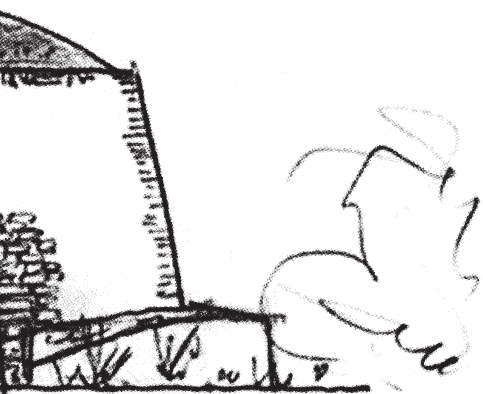
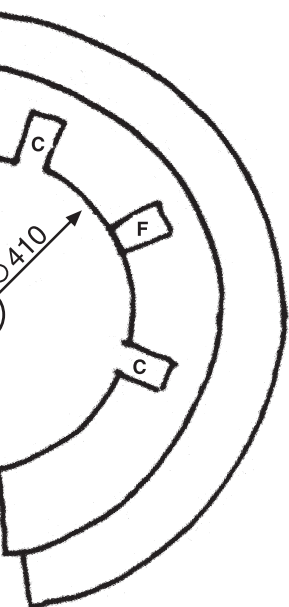
[les barraques de pedra seca a mont-roig del camp]

[barraca doble]

[Fruit del treball constant i de l'enginy de la pagesia va néixer la cultura de la pedra, que es reflecteix en qualsevol racó del nostre paisatge]

[dibuixos de Josep Pasqual, del grup el drag verd de Sitges]

[esther bargalló]

La sobreabundància de pedra va obligar els homes a treballar intensament, per tal de poder obtenir les superfícies necessàries per a cultivar i així poder extraure de la terra els recursos per a la seva subsistència. I d'aquesta necessitat va néixer la cultura de la pedra, que es materialitza en tots els elements construïts que configuren qualsevol racó del nostre paisatge, com són els marges, les barraques i altres construccions com tanques, murs, cisternes, trones, etc., totes elles fruit del treball constant i de l'enginy del món de la pagesia.

A Mont-roig del Camp (Baix Camp), les barraques són els habitatges més característics i abundants d'entre els obrats amb pedra en sec. És un dels municipis de Catalunya amb més profusió d'aquests tipus de construccions, ja que sobrepassen el centenar.

Les barraques de pedra seca van ser construïdes per satisfer la necessitat d'aixopluc, tant de les persones com dels animals de càrrega i arrossegament, que tenien el seu medi de vida al camp, davant les inclemències climatològiques, per descansar al

[12]

[barraca del Jaume
de la Cota]

[Aquestes construccions
de pedra van sorgir per
cobrir la necessitat
d'aixopluc al camp]

migdia, per guardar-hi els estris del camp, o com a habitacle ocasional en temps d'un treball continuat al camp. Com podem observar, estaven perfectament estudiades per evitar la calor a l'estiu i el fred a l'hivern ja que, majoritàriament, s'orienten amb el portal cap al migdia solar, per treure el màxim profit de la calor que dóna el sol, alhora que s'evita el vent del nord-oest (el serè o mestral a les nostres contrades).

Aquestes barraques mostren una bellesa feréstega i s'integren perfectament amb l'entorn, passant força desapercebudes, tant en el cas de les barraques encastades en un marge, com en el cas de les que es troben plantades al mig d'un bancal o envoltades de garriga. Podem dir que en la seva construcció es fonen estètica i funcionalitat.

Normalment, els qui bastien les barraques eren pagesos convertits, eventualment, en constructors. A més, l'instrument de treball era molt rudimentari, ja que únicament s'utilitzava la maceta per a corregir les irregularitats de les pedres. Les barraques més petites, podien haver-se construït en un sol dia de treball i, pel que fa a

[barraca dels Comuns del Pellicer]

les més monumentals, alguns testimonis parlen d'uns deu dies de feina.

Les barraques de Mont-roig tenen una notable diversitat d'estils i formes. Cal remarcar el seu relatiu bon estat de conservació i, sobretot, la magnificència d'algunes construccions singulars.

La gran majoria són de planta rodona, cobertes amb falsa cúpula, tot i que se'n pot trobar alguna de planta quadrada, de doble planta (dues barraques adossades), de planta irregular i de monumentals (conegudes com "mulasses"). Aquestes últimes destaquen pel seu extraordinari volum exterior i interior i són considerades autèntiques catedrals de les construccions de pedra en sec.

En aquest terme, a hores d'ara, tenim catalogades 101 barraques, totes elles incloses al POUM i declarades pel Consistori "Bé cultural d'interès local" (febrer 2006). El treball de recerca ha estat realitzat per l'Esther Bargalló i JM Martí Rom, que han comptat amb la valuosa col·laboració del "Grup Drac Verd" de Sitges (Ramon Artigas, Andreu Camps, Josep Pascual i Joan Trius). Aquests quatre sitgetans realitzen un acurat treball de camp consistent en netejar la porta d'accés, eliminant les branques dels arbustos que tapen l'entrada, obtenir les coordenades GPS, prendre les mides interiors i exteriors de la barraca, fer el croquis de planta i alçat, fotografiar-la i finalment, pintar un petit drac verd al seu interior, a fi de deixar constància de la seva catalogació.

Per tal de donar a conèixer el ric patrimoni de pedra seca del municipi, l'Ajuntament de Mont-roig ha editat un tríptic (juliol 2005) amb un itinerari de barraques del terme, en el que es proposa la visita d'onze construccions de diversa tipologia, algunes d'elles força espectaculars. Aquest itinerari està pensat per fer en vehicle o BTT, tot i que també és fot fer a peu. A més, Martí Rom ha realitzat el documental "Barraques de pedra seca (a Mont-roig)", de 30 minuts de durada, que explica què són les barraques de pedra seca en general, centrant-se, en especial, en les de Mont-roig. També mostra els diversos passos a seguir per tal d'inventariar-les, protegir-les i donar-les a conèixer.

Però avui en dia, perduda la utilitat agrícola de moltes terres i la funcionalitat de les barraques, les solides són constants a causa de les pluges, el pas dels ramats, el vent i el pas del temps i el resultat pot ser desolador. Aquest és un patrimoni no gens fàcil de mantenir tot i que, afortunadament, queden persones que tenen sensibilitat per voler-lo perpetuar ja que que testimonia l'esforç dels seus avantpassats.

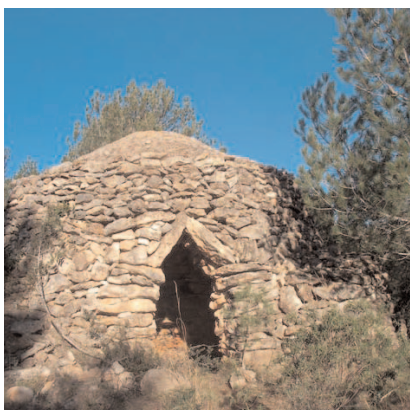
Darrerament, al nostre país, hi ha hagut un canvi d'actitud envers l'obra de pedra en sec i es valora i respecta molt més aquesta herència arquitectònica.

L'objectiu que pretenem és sensibilitzar tothom sobre els valors ambientals, paisatgístics, culturals i patrimonials que ens ofereixen les construccions de pedra seca i alhora, retre homenatge a les generacions que ens han precedit i ens han legat aquesta obra.

[El ric patrimoni de la pedra en sec s'ha de potenciar perquè no caigui en l'oblit]

[barraca de l'Aiguader]

[barraca en espiral]

